

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شماره ۲۸۳۵ - شماره ۱ آبان ماه ۱۳۳۳ - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره مسلسل ۵۶ - دوره هجدهم مجلس شورای ملی - شماره ۲۸۳۵ - شنبه ۱ آبان ماه ۱۳۳۳ - سال دهم

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۵۶
صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه
۲۵ مهر ماه ۱۳۳۳
فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس جلسات عصر ۲۰ و صبح ۲۱ و ۲۲ مهر ۱۳۳۳
  - ۲ - بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون خاص راجع برقرارداد فروش نفت
  - ۳ - تعیین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و بیست و پنج دقیقه قبل از ظهر برای است آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱) تصویب صورت مجلس جلسات عصر ۲۰ و صبح ۲۱ مهر

رئیس - صورت غالبین جلسه قبل قرائت می شود.
(شرح زیر قرائت شد)
غالبین با اجازه آقایان: بیات ما کو جلیلوند، حشمتی، احمد صفائی، حائری زاده، اکبر، دکتر سید امامی، محمود ذوالفقاری، مصطفی ذوالفقاری، غالبین بی اجازه آقایان: کدیور سالار بهزادی، معین زاده، دستگیر جزایری.
دیر آمدگان با اجازه آقایان: امیر تیمور، شوشتری، میراشرفی، امامی خوئی، ارباب، خرازی، محمودی، دکتر آهی، پیراسته، دکتر پیرنیا.
دیر آمدگان بی اجازه آقایان: تیمورتاش، نقابت، ابراهیمی

رئیس - نسبت به صورت جلسه جلسات عصر سه شنبه و صبح چهارشنبه و پنجشنبه نظری نیست؟ آقای حائری زاده.
حائری زاده - در صورت جلسه ای که مال چهارشنبه است و حالا بخش ششمین صحنه است، اگر چه در مذاکرات پیشین در این باب صحبت شده است، ولی در این باره نظر من اینست که در این باره باید کمیسیون تشکیل داد تا در این باره نظر من را به اطلاع شما برساند. در این باره نظر من اینست که در این باره باید کمیسیون تشکیل داد تا در این باره نظر من را به اطلاع شما برساند.
رئیس - در آن قسمت اگر استنباطی بود است لطف کنید اصلاح می شود در این قسمت هم حق آقا محفوظ است دیگر نظری نسبت به صورت مجلس نیست؟ آقایان قنات آبادی.

قنات آبادی - صورت مجلس جلسه گذشته را همین الساعه دادند و ما مجال نداشتیم مطالعه کنیم ببینیم اشتباهی دارد

بانه اجازه میفرمایید ببینم اگر اشتباهی داشت بنده نویسی میدهم
رئیس - صورت جلسه دو جلسه پیش را که داده بودند
قنات آبادی - مال جلسه گذشته را عرض میکنم
رئیس - دیگر نظری نیست؟ (اطهاری نشد) صورت مجلس جلسات عصر سه شنبه و صبح چهارشنبه و صبح پنجشنبه تصویب شد. چند نفر از آقایان امروز ثبت نام کردند برای نطق قبل از دستور (جمعی از نمایندگان - دستور - دستور) پس با اجازه آقایان نوبتها محفوظ است برای بعد

۲) بقیه گزارش در کمیسیون خاص راجع برقرار داد فروش نفت

رئیس - وارد دستور می شویم. آقای قنات آبادی بفرمایند ببینان تا رادامه بدهید.

قنات آبادی - بنده قبل از این بکنه شروع کنم بصحبت و دنباله هرایض جلسه گذشته خود را بگیرم قبلا لازم میدانم از چند نفر آقایان نمایندگان کان که در جلسه گذشته بدون اینکه قصدی داشته باشم در جواب اظهار لطف آنها مصطفی گفتیم که شاید نقش نبود آنرا با کمترین معذرت بخواهم. یکی جناب آقای دکتر همدانی هستند که بنده در این مدت که افتخار همکاری ایشان را پیدا کردم بایشان رسماً و اجوداً ابرازت پیدا کردم (دکتر عمل - متشکرم) و اگر در جلسه گذشته عرض کردم که این عرض را بجا داده بودم تفاهمی کرده و ایشان متأثر شده اند بنده رسماً از ایشان معذرت میخواهم. همچنین از جناب آقای پارساشار دوست گرامی و عزیز که من در بیان آن مطالبی که عرض کردم خدایمانند قصد اهانتی نبوده است و اگر اهانتی شده است از ایشان هم معذرت میخواهم (بهاوردی - از بنده معذرت بخواهید) از شما هم، معذرت میخواستم (دکتر بیبا - از آقای اسفندیاری

هم معذرت بخواهید) آقای اسفندیاری را در یک جلسه در خارج روی ما نشانرا بوسیدیم (نورالدین امامی - این از همه بهتر بود) (زنگ رئیس)
رئیس - آقایان مزاح نکنید. بفرمایید آقای قنات آبادی
قنات آبادی - و اما باز قبل از این بکنه وارد بحث مطالبی که بنده در جلسه گذشته بعنوان هیأت حاکمه و طبقه برخوردار از مملکت عرض کردم من خدا را گواه میکنم که در این مطالب غرض و نظر خاص و شخصی نداشتم و اگر واقع مطلب برخلاف آنست که بنده عرض کردم چون همه آقایان میدانند که در این مملکت حکومت هیئت دست یک طبقه خاصی است و همه آقایان محترم هم این مطلب را قبول دارند که وضع عمومی مملکت ما از نظر زنده گی، معیشت و لوازم زندگی خوب نیست (عبدالرحمن فرامرزی - و اداره مملکت و حکومت) و اداره مملکت اگر واقعاً این مطالبی را که بنده در جلسه گذشته عرض کردم بر خلاف حقیقت است جناب آقای دکتر امینی وزیر محترم دارائی که خودشان از آن تعلیقات هستند که همیشه در این مملکت حکومت کرده اند ببینند و بفرمایند که منشا و سرچشمه این خرابیها و این بدبختیها طبقه حاکمه نبوده و دلیل هم اقامه بفرمایند البته بنده عرض را می خواهم گرفت. جناب آقای دکتر امینی در نقطه که به تناسب تقدیم ماده واحده بمجلس ایراد فرمودند، فرمودند که مادر مدرا کرائی که با کانسرسیوم داشتیم و با نمایندگان خارجی صحبت می کردیم خواستیم حاصل و نتیجه مبارزات سه ساله ملت ایران که در درجه اول قطع درشهای نفوذ کبانی سابق است در پیشانی مذاکرات بکنجانبیم و بعد ایشان در خلال فرمایشاتشان فرمودند ملی شدن صنعت

وایسته یعنی شرکتی که نصف یا بیشتر حق رای مجامع عمومی آن مستقیم یا غیر مستقیم متعلق به کسریوم و یا عده ای از اعضاء کسریوم باشد حتی موافقت فعلی دولت ایران را هم لازم ندارند طبق این قید با استفاده از انتقال پسر کنه‌های وابسته بازم نام با اکثریت سهام میتوانستند حتی بصورت ظاهر هم منتقل بشود که سابق شده

۴۷ - الف - در قرار داد ۱۹۳۳ پیش‌بینی شده حتی در صورت خود داری شرکت سابق از انجام و اجرای رای حکایت باز هم ایران نمیتواند قرار داد را فسخ کند و باز هم حکایت دیگری لازم است که تازه آن حکم ما میتوانستند حق فسخ را با وجود عدم انجام تعهدات طرف نشانند

ب - در قرارداد فعلی نیز همین حق برای تمام اعضاء کسریوم و همین معروفیت برای دولت ایران شناخته شده است

۴۸ - الف در قرارداد ۱۹۳۳ ایران مقید بوده که از مصور نفتی که در داخل مصرف بیبستی شود بخارج از ایران جلوگیری بعمل آورد و از داشتن مشتری نفت معلوم باشد

ب - در قرار داد فعلی هم پیش‌بینی نشده که نفت مصرف داخلی بیبستی بکشورهای مجاور فروخته شود و به‌جز هم راه تجارت نفت با کشور های مجاور را که طرف سه سال اخیر باز شده بود مسدود مینماید

۴۹ - الف - در قرار داد ۱۹۳۳ شرکت تمام مایحتاج نفتی خود را بدون پرداخت بکشای ایران و بجاناً مصرف میکرد است و البته این عمل خیانت در امانت و دزدی بود ستویکی ازدهای مهم ایران بر علیه شرکت سابق را تشکیل میدهد

ب - در قرارداد فعلی صریحاً مجانی بودن این مصارف قید گردیده است و علاوه بر مضار دیگر این قید هرگونه ایراد ما را در شرکت سابق خلیات در نظر اخلاقی غیرممکن کرده و برخلاف آموخته از صورت خیانت و دزدی بیرون آورده است بصورت امانت و یک حق طبیعی جلوه گر ساخته است

۵۰ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ بدون اینکه چنین حقی برای شرکت شناخته شده شد شرکت سابق فقط سوخت کشتیهای خود را و کشتیهای تحت اجاره خود را بقیمتی دلخواه که حتی از قیمت تمام شده کمتر بود بصبایب آورده و استفاده مطبوعی از این راه شرکت حمل و نقل خود بضرر ایران بهم رسانیده است

ب - در قرارداد فعلی برای قانونی کردن این خیانت و دزدی شرکت سابق

صریحاً قیمت هر بار نفت خام سوخت کشتی را که قیمت ذنبائی آن در حدود ۱۷۵۰ هر بار است یک بیستیم قیمت یعنی ۹ سنت هر بار برای کشتیهای حمل و نقل نفت که متعلق بکمیتهای عضو کسریوم ویا وابسته بآنها ویا داجاره آنها ویا وضع مشابهی نسبت بشر کنه‌های بازرگانی داشته باشد پایت آورده و قانونی کرده است که اثر آن قانونی کردن بنمای آتیه ثروت ملی است

۵۱ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ بدون اینکه حقی در اذن فروختن محصولات ایران برای شرکت شناخته شده باشد با وجود مشارکت ایران در بیست در صد منافع شرکت سابق نفت تعویلی بکشتیهای دریاداری انگلیس را تقریباً مجانی داده است

ب - در قرارداد فعلی برای قانونی کردن آن دزدی و بیفکری خسارت آن برای ایران بصدها میلیون بالغ میشده بیشتر بینی شده که قیمت فروش نفت سوخت بکشتیهای که دارای قراردادی با اعضاء کسریوم باشند بقیمت مقرره بالا یعنی ۹ سنت هر بار و در صورت عجز سازگی قید شده است که قیمت سوخت کشتیهای دیگر با موافقت شرکت ملی نفت ایران و اعضاء کسریوم معین خواهد شد و البته تعداد این کشتی تا حدود چند درصد بیشتر نخواهد بود

۵۲ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ سرمایه لازم برای تأسیسات ثابت عملیاتی که در حدود قرارداد فعلی عملیات غیر صنعتی خوانده می شود بعهده شرکت سابق بوده است

ب - در قرارداد فعلی حتی تأمین نیسی از سرمایه لازم برای تأسیسات ثابت عملیات غیر صنعتی که عبارت از منازل و امکنه و نگهداری طرق و شوارع و امور بهداری بوده و داشت ادارات و خواربار و تالارهای غذاخوری و ستورخانها و فرورشگاههای آب و تعلیم و تربیت فنی و صنعتی و حفظ اموال و رفاه اجتماعی و وسائل نقلیه عمومی آب و برق مورد مصرف اهالی اداره کردن انبارهای که مربوط بکارهای بالا باشد و هر نوع حالی دیگری که بترتیب معین شود بعهده شرکت ملی نفت ایران است و بنابر این قسمت قابل ملاحظه از عوامل ایران را باین ترتیب حبس شده و نسبتاً بصرف مقید صنعتی دیگر برسد جالب توجه است که کارهایی که شرکت ملی نفت یعنی صاحب اصلی و ذمیف در عملیات اکتشاف و استخراج و تصفیه بایستی بکنند منحصراً بعملیات بالا است که ضرر آن برای ایران و منافع آن از نظر آزاد کردن کمیتهای از تعهدات کارگری متعلق با اعضاء کسریوم و بخصوص پیش‌بینی پرداخت نیسی از سرمایه لازم برای اینکارها از عمل هواید ایران مسلماً نتیجه این خواهد شد که امکان بهبود

وضع عمومی کارگران و کارمندان بدون این که دیگر کثرتی برای اعضاء کسریوم و مقررات خاص مالیاتی و نقل و انتقال خارجی کارمندان و اموال در سراسر ایران و بطرز آزادانه برخورداری بوده است

ب - در قرارداد فعلی تمام اولویتهای طرف قرارداد سابق برای طرف های قرارداد فعلی و مایسک و وجود بانک آنها و کلیه کارمندان آنها در سراسر ایران بخصوص در حوزه امتیازی که در زیر خطی که از قله آزارات در شمال غربی آذربایجان تا شرق هند و چاه بهار یعنی نقطه ساحلی ایران و پاکستان کشیده شده کلاً آزاد خواهد بود و تمام معانیتهای گمرکی و مالیاتی شرکت سابق هم برقرار است

۵۴ - الف - طبق قرارداد ۱۹۳۳ شرکت سابق مالیات تبتی روی تن شماری پرداخته و از سایر مالیاتها و عوارض معاف بوده است

ب - در قرارداد فعلی مقررات مالیاتی خاصی که برای کسریوم پیش بینی شده شامل تمام اعضاء کسریوم و شر کنه‌های عامل و شر کنه‌های بازرگانی و شر کنه‌های وابسته خریداران نفت و مواد نفتی و محصولات دیگران و شر کنه‌های حمل و نقل آنها و حتی اشخاصیکه ممکن است شرکت خریدار فرزند شده مواد متکی بر نفت تولیدی ایران باشند و تمام آنها از نظر عواید حاصله از نفت و محصولات آن ویا عواید حمل و نقل آن تابع مقررات مالیاتی خاص پیش‌بینی شده و در قرارداد فعلی هستند و در صورت میل به صدور آن موافقه از هر گونه مقررات فعلی یا عمومی یا گمرکی معاف بیاخشند

۵۵ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ حمل و نقل موافقتی در ایران تحت اختیار شرکت سابق بوده است

ب - در قرارداد فعلی هم کسریوم اعضاء و شر کنه‌های بازرگانی و وابسته و اشخاص طرف آنها حق مشابهی نسبت بعمل و نقل نفت و محصولات تولیدی در ایران را برای سراسر ایران دارا میباشد و تنها مصرف داخلی که در دست شرکت ملی است از این انحصار مستثنی است

۵۶ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ اصولاً واردات خواربار و آب اگرچه برای مصرف کارمندان و کارگران شرکت بوده از عوارض گمرکی معاف نبوده است

ب - در قرارداد فعلی صریحاً پیش‌بینی شده که خواربار و البسه مورد نیاز شر کنه‌های حامل کارمندان از پرداخت حقوق کمتری و انحصارات و غیره معاف بوده و شر کنه‌ها بدون تحصیل پروهه میتوانند آنها را وارد کنند و فقط متعهد است بخارج شرکت نفروشد بنا براین تمام عمل خرابی ناحیه نفت خیز ایران برای ناچاه امتیازی جدید ۴ مساحت آن سه برابر خواهد شد باز هم در جهت تعزیر قدرت تولیدی کشور بکارخواهد افتاد زیرا

بزرگترین قدرت خرید خواربار و البسه در وضع فعلی ایران و فقر عمومی بازرگانی کارمندان و کارگران کسریوم است و چون حق وارد کردن از خارج را دارند خسران طبیعی بقدرت تولیدی داخلی وارد خواهد آورد

۵۷ - الف - طبق قرارداد ۱۹۳۳ پرداخت حقوق و مزایای تمام کارمندان و کارگران شرکت بعهده شرکت سابق بوده است

ب - در قرارداد فعلی و بخصوص ظرف سه ساله بعد از اینکه تولید نیلی کثیر از حد اکثر بهره برداری ۲۲ میلیون تن سالانه است و در قرارداد حق مزایات حداکثر صرفه جویی همانطور که در قرارداد سابق پیش‌بینی شده بوده بقید شده است لذا کسریوم تعداد بسیار زیادی از کارگران و حتی کارمندان را باین تشخصی داده و بکار گماردن و تهیه وسایل زندگی و حقوق و مزایای آنها را با عهده شرکت ملی نفت ایران خواهد گذاشت و در نتیجه قسمت عمده ای از عواید ایران بر اساس پنجاه بیستیم صرف نگاهداری و هزینه‌های حقوق و دستمزد این عدد بشود

۵۸ - الف - طبق قرارداد ۱۹۳۳ شرکت سابق مالیات تبتی روی تن شماری پرداخته و از سایر مالیاتها و عوارض معاف بوده است

ب - در قرارداد فعلی مقررات مالیاتی خاصی که برای کسریوم پیش بینی شده شامل تمام اعضاء کسریوم و شر کنه‌های عامل و شر کنه‌های بازرگانی و شر کنه‌های وابسته خریداران نفت و مواد نفتی و محصولات دیگران و شر کنه‌های حمل و نقل آنها و حتی اشخاصیکه ممکن است شرکت خریدار فرزند شده مواد متکی بر نفت تولیدی ایران باشند و تمام آنها از نظر عواید حاصله از نفت و محصولات آن ویا عواید حمل و نقل آن تابع مقررات مالیاتی خاص پیش‌بینی شده و در قرارداد فعلی هستند و در صورت میل به صدور آن موافقه از هر گونه مقررات فعلی یا عمومی یا گمرکی معاف بیاخشند

۵۹ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ شرکت تمام مایحتاج نفتی خود را بدون پرداخت بکشای ایران و بجاناً مصرف میکرد است و البته این عمل خیانت در امانت و دزدی بود ستویکی ازدهای مهم ایران بر علیه شرکت سابق را تشکیل میدهد

ب - در قرارداد فعلی صریحاً مجانی بودن این مصارف قید گردیده است و علاوه بر مضار دیگر این قید هرگونه ایراد ما را در شرکت سابق خلیات در نظر اخلاقی غیرممکن کرده و برخلاف آموخته از صورت خیانت و دزدی بیرون آورده است بصورت امانت و یک حق طبیعی جلوه گر ساخته است

تربیون بنام خدمت بملکت بیان بفرمایند برای مانتشریح بفرمایند اوضاع و اصولی که ایجاد کرده است این قرارداد با مضامین برسد و معتقدم که اگر این مطلب را بگویند در روشن بفرمایند اگر کارمندان و کارمندان دولت بکنند در زمینه کار اوضاع و اصول مساعی برای مملکت و وطن و مردم نتیجه این مملکت بیش میبایست توانستند هم وطنان ما استناد کنند و بگویند که در این مملکت همیشه اینطور بوده است و بکنند اگر نتوانستند در یک روزی در یک شرابلی مملکت خدمت بکنند پایه اینکار را میکنند که در این مملکت و در این مملکت آنها از آن پایه و از آن شرایط و از آن امکانات استفاده بکنند آقایان نمایندگان بنده برایش خودم خاشه میدهم (احسن)

و باز هم تکرار میکنم که اولاً عرض من در جلسه گذشته راجع به طبقه خاکه که توجیه بقدر و بشخص و نداشت آن مطلبی که ما تا کنون بالعین و العیان دیدیم و چون محسوسات را هیچکس نمی تواند انکار کند و اگر کسی منکر محسوسات بشود یا منفرض است و باجاه است آنچه ما بالعین و العیان توی این مملکت دیدیم این است که یک طبقه ای در این مملکت از آن همه مواهب طبیعت زندگی و نعمت ها برخوردارند و طبقه دیگر که اکثریت قطعی مردم هستند از آن همه چیز محرومند و این نیست جز اینکه طبقه خاکه همیشه بوده و این در خلاف جهت منافع مردم انجام داده اند و این طبقه حاکمه بود که در ادوار تاریخی در مقابل سوانح و قضایای مملکتی ضعیف نشان داده و ضعف آنها بضرر و بدبختی مردم مملکت ما تمام شده است که طبقه متنازه ای از هزار و سیصد سال بنابر این تأثیر همین آتش است و اوضاع همین است هر چند هم در این مملکت ثروت بدست بیاید جز اینکه یک طبقه غنی این کشور را بر بکنند نتیجه دیگری نخواهد داشت و یک عرض دیگر میکنم که برای هم خاتمه میدهم و آن این است که آقای دکتر امینی و سایر مدافعین نفت و این قرارداد در دیشت این تربیون و صحابه ها در خارج و در داخل وقتی میخوانند مزیت این قرارداد را بر رخ ملت ایران بفرمایند که من مگر با کارگری باورم و بقرات ۱۶ میلیون لیره عایدی را بدست به پنجاه میلیون کردم آقای دکتر امینی اینکار را شما نکردید هذا ابشاً من بر کفالتی که اگر امروز ذنبائی غرب آمده است و یک میزان بیشتری بشما یول ولیره میدهند آن هم فقط در اثر از خود کشتگی و فداکاری و قربانیتهای است که ملت عبود ایران در راه نهضت ملی و طرد اجنبی و خلع بد کرده است اینکار از دست شما ساخته نبوده است شما هیچ وقت طبقه خاکه را از زمانی نتوانستید برای مردم ایران نفی بدست بیاورید (صحیح است) به گمان شما و

بزم شما اگر در این جریان هم پولی بدست آمده است فقط در اثر همت مردم عزیز و مهربان ایران بوده که بالاخره اگر هم امروز باید آل خودشان نرسیدند شما بدانید که آنقدر ملت ایران استقامت و پایداری دارد و سمن خواهد کرد به ایستاد خودش خواهد رسید و آنچه که شما و طبقه خاکه که برای او رفتهاید با دست قهرمانان حتماً بنشیند خواهد کرد (احسن) در اکثر مشیر فاطمی - شاهام که جزء طبقه خاکه (ایده)

۱ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ بدون اینکه حقی در اذن فروختن محصولات ایران برای شرکت شناخته شده باشد با وجود مشارکت ایران در بیست در صد منافع شرکت سابق نفت تعویلی بکشتیهای دریاداری انگلیس را تقریباً مجانی داده است

ب - در قرارداد فعلی برای قانونی کردن آن دزدی و بیفکری خسارت آن برای ایران بصدها میلیون بالغ میشده بیشتر بینی شده که قیمت فروش نفت سوخت بکشتیهای که دارای قراردادی با اعضاء کسریوم باشند بقیمت مقرره بالا یعنی ۹ سنت هر بار و در صورت عجز سازگی قید شده است که قیمت سوخت کشتیهای دیگر با موافقت شرکت ملی نفت ایران و اعضاء کسریوم معین خواهد شد و البته تعداد این کشتی تا حدود چند درصد بیشتر نخواهد بود

بزم شما اگر در این جریان هم پولی بدست آمده است فقط در اثر همت مردم عزیز و مهربان ایران بوده که بالاخره اگر هم امروز باید آل خودشان نرسیدند شما بدانید که آنقدر ملت ایران استقامت و پایداری دارد و سمن خواهد کرد به ایستاد خودش خواهد رسید و آنچه که شما و طبقه خاکه که برای او رفتهاید با دست قهرمانان حتماً بنشیند خواهد کرد (احسن) در اکثر مشیر فاطمی - شاهام که جزء طبقه خاکه (ایده)

۱ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ بدون اینکه حقی در اذن فروختن محصولات ایران برای شرکت شناخته شده باشد با وجود مشارکت ایران در بیست در صد منافع شرکت سابق نفت تعویلی بکشتیهای دریاداری انگلیس را تقریباً مجانی داده است

ب - در قرارداد فعلی برای قانونی کردن آن دزدی و بیفکری خسارت آن برای ایران بصدها میلیون بالغ میشده بیشتر بینی شده که قیمت فروش نفت سوخت بکشتیهای که دارای قراردادی با اعضاء کسریوم باشند بقیمت مقرره بالا یعنی ۹ سنت هر بار و در صورت عجز سازگی قید شده است که قیمت سوخت کشتیهای دیگر با موافقت شرکت ملی نفت ایران و اعضاء کسریوم معین خواهد شد و البته تعداد این کشتی تا حدود چند درصد بیشتر نخواهد بود

۱ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ بدون اینکه حقی در اذن فروختن محصولات ایران برای شرکت شناخته شده باشد با وجود مشارکت ایران در بیست در صد منافع شرکت سابق نفت تعویلی بکشتیهای دریاداری انگلیس را تقریباً مجانی داده است

ب - در قرارداد فعلی برای قانونی کردن آن دزدی و بیفکری خسارت آن برای ایران بصدها میلیون بالغ میشده بیشتر بینی شده که قیمت فروش نفت سوخت بکشتیهای که دارای قراردادی با اعضاء کسریوم باشند بقیمت مقرره بالا یعنی ۹ سنت هر بار و در صورت عجز سازگی قید شده است که قیمت سوخت کشتیهای دیگر با موافقت شرکت ملی نفت ایران و اعضاء کسریوم معین خواهد شد و البته تعداد این کشتی تا حدود چند درصد بیشتر نخواهد بود

۱ - الف - در قرارداد ۱۹۳۳ بدون اینکه حقی در اذن فروختن محصولات ایران برای شرکت شناخته شده باشد با وجود مشارکت ایران در بیست در صد منافع شرکت سابق نفت تعویلی بکشتیهای دریاداری انگلیس را تقریباً مجانی داده است

ب - در قرارداد فعلی برای قانونی کردن آن دزدی و بیفکری خسارت آن برای ایران بصدها میلیون بالغ میشده بیشتر بینی شده که قیمت فروش نفت سوخت بکشتیهای که دارای قراردادی با اعضاء کسریوم باشند بقیمت مقرره بالا یعنی ۹ سنت هر بار و در صورت عجز سازگی قید شده است که قیمت سوخت کشتیهای دیگر با موافقت شرکت ملی نفت ایران و اعضاء کسریوم معین خواهد شد و البته تعداد این کشتی تا حدود چند درصد بیشتر نخواهد بود

است هر کسی هدف مشخصی داشته است و برای رسیدن به هدف خودش تنبلی و سستی را کنار گذاشته است و وقتاً و اوقات را بیهوده سپرده است (پیراسته)

صحیح است (احسن) حالا اگر بدش متولد بوده است نبوده است خانهدار مشمول بوده است یا نبوده است ترقی آوری فعالیت او بوده است بنده تصور می کنم که لازم بود این مطلب از بخت این تربیون گفته شود چون این قبیل افکار ممکن است جوانان این مملکت را خفای نگردد متصرف بشکند (صحیح است) ما حتمت) هر حال حالا وارد اصل موضوع می شوم

آقایان قهرمانان اقتصاد کشور ما قبل از جنگ بین الملل دوم بدون ایراد نبود ولی باید اقرار کرد که فی الجمله نادانی در کار بود و فعالیت های مدامی در طرق مختلف جریان داشت

چنگ آمد و بصداق کمال العود چه داشتیم در طبق اخلاص گذاشتیم و بتفقیین تقدیم کردیم

بهر عده ای معذور که در آن گیردار آلا ف والوایی بزمه زدن تعادل زندگی بقیه مردم این کشور مختل شد در آخر کار هم عده ای برای مسئولیت قبیر بر دوش آتش زدند (میراشرفی - قیصر به آتش زنده برای دستمال ایدر نتیجه اریزی که با خون جگر افراد این کشور تهه شده بود بصرف خرید آن بارهای سایرین رسید و سهم کشور خسارت دیدیم ما فقط دریافت لقب «بل پیروزی» کرده ایم

در آمد اکثریت قریب با اتفاق مردم کشور تناسب خود را با قوس صودی قیمتها از دست داد و در نتیجه سطح زندگی مردم بپناه و بل افتاد

عده معذوری که از هیچ بهمه چیز رسیدند حتی از پرداخت مالیات مضایفه کردند و در تظاهر با ستانده مبالغه ننودند و برای استحکام وضع خود بر است یا بدروغ خود را در مقابل این افراد انگشت شمار مردم واقعی کشور در زیر بار گران قیمتها آخرین دمق خود را از دست میدادند و در جستجوی روزنه امید روزی گریز میفرمودند

و ضمناً آخفته داخلی ما چنین بود اما در بازار بین المللی هم نفت تقریباً بیگانه گشت که سابق از ایران بدست میآورد حرفیان را ناراحت کرده بود در اثر نفی افروانی که بقیه بسیار ارزان از ایران تهیه میشد هر لحظه ممکن بود بدهای شر کنه‌های را که گفت آنها من گرانتر تهیه میشد بصفاخره اندازد و علاوه بر این نفت مفت اشتها یی بشر کنه‌های نفتی را تحریک میکرد و در چنین شرایطی طرفان خشی که فقر و سستی بر پا کرده بود خوشبختانه خرمن بیهاد گری شرکت سابق نفت را بسوخت

بنا بر این جریان ملی شدن نفت ایران

در مناسبترین موقع و مساهمترین وضع از لحاظ ملی و بین المللی بوجود آمدن اولین هدف این امر مقدس افزایش درآمد عملی بود

دشمنانی که فقر و بدبختی مردم این کشور را مساهمترین عامل پیروزی خود میدانند برای گمراهی مردم و نابودی کشور با تبلیغات زهر آکین در نهایت فعالیت بودند و هشتاد و پنج بار عید میدادند با گرسنگی قدرت پرهیز نمانند

آقایان قدر قدردهما عامل و ترید بختی و نابودی است ولی وضع جغرافیائی ایران این مرض را در این کشور گشته تراز سایر نقاط کرده است

ببین جهت بود که در نخستین روزهای جریان ملی شدن نفت بصحت روزی سیصد هزار لیره مکرر میشد و با انواع مختلف در این زمینه تبلیغ میکردند و ولی آن عده گدائی مأیوس نشده و بیکار نشسته و از وضعی که ایجاد شده بود برای اشاعه

البته از لحاظ سیاسی هم خود شرکت سابق چه قبل از ۱۹۳۳ چه پس از آن باهت بدبختی بود قبل از ۲۳ شرکت منظور تمدید قرارداد و تغییر بعضی از شرایط آن همیشه در تکلیب بود پس از قرارداد ۲۳ باز چون تمین نرخ ارز و همچنین تشخصی اجرت کارگر در اختیار مطلق دولت بود و با امکان کسر اولی و افزایش دومی خطر شدیدی همیشه متعذر کسرتا تهدید میکرد شرکت هم طبیعتاً برای حفظ منافع خود بخصوص در این دو موضوع و قسمتهای

که با این دو مطلب مرتبط میشد همیشه در تلاش بود بنا بر این بنظر من اثر انگشت شرکت در بعضی از امور پارامی از مستخدمین دولت محسوس و مشهود بود اما من قبول ندارم که هر چه در ایران میگفت بدستور شرکت سابق بود چه در اینصورت انتقادات دوره شانزدهم و تشکیل حکومت دکتر مصدق را هم باید مشمول همین قاعده بدانیم (صحیح است) و این برخلاف عقیده و استنباط من است

پس بطور خلاصه برای کسب نفع بیشتر و ضمناً دفع شر سیاسی شرکت سابق ملت ایران با استفاده از اوضاع بین المللی نفت خود را ملی اعلام کرد اما انقوس پس از ملی شدن صنعت نفت آنهائی که باید از موقع بالاترین استفاده را بنمایند برای رسیدن به هدف اصلی که افزایش عایدی

ملی در سه کن کردن فقر عمومی بودجه را سر کجی مقام گفتند (صحب است) لاقائل دولت اشتباه سرکلاف را کم کند بجای آنکه در پی افزایش هائیدی ملی باشند بفرک تنبید دوره حکومت خود افتادند (صحب است) در عوض آنکه ازهر پیش آمد بی روی رسیدن به هدف اصلی استفاده کنند هر مسئله ای را برای تسکیم تشدید قدرت دارو در سه خود ستاویرز قرارداد (صحب است) کوئی فکسر اصلی را فراموش کردند .

اگر شوری - اسلا نکر اسلاش این بود) اگر جن از این بود چرانیایدقبل از آنکه کسی سی میلون نف نفت ایران از سایر معادن کشور های خاور میانه بچیران کرد توافق بعمل آورده باشند . این آقایان که میگفتند کاز نفت چند روزه حل خواهد شد لاقائل اشتباه میکردند اینکه میگفتند قطع نفت ایران در مدت کمی انگلستان وحشی اقتصاد را بار بار از نو در آورد لاقائل اشتباه میکردند (صحب است) اینکه میگفتند اگر مختصری در قیمت نفت تخفیف بهمیم دچار هجوم خریداران خواهیم شد و برای رعایت نوبه آنها نزدیک تر بیانی داده بودند لاقائل اشتباه میکردند .

آنها که تصور میکردند از فروش نفت و حل و نقل نفت و با ذخیره نفت و وضیبتش کتهای نفتی اطلاع دارند و با آتشاء به چنین اطلاعاتی فداکاری بجهو مصر مردم را مطالبه و اخذ و باطلی می کردند لاقائل اشتباه میکردند (شوشتری - شوشتری) همه اش مردم میزوری بود) آنها که تصور می کردند با گرفتن اختیارات - با تطبیق با تطبیق مجلس شورای ملی - با تعیین رؤسای ژاندارمری و ستاد و شهرانی با تغییر رؤسای کلانترها و گادارد در استان و افریبا ای اهوان و انصار خود در کلیه یسهای حساس و نیمه حساس با ابتلائی کشور به دوری شاه - با با داشتن عسک و شکست منجهه مقصد باطنی خود را عملی خواهند ساخت

اشتباه میکردند (شوشتری - خیابت میکردند) سیاست یعنی حقیقت بینی و موقع شناسی و استفاده از ممکنات والا با « اگر » هر وامانده ای میتواند بهترین سیاستمداری زمین گردد « اگر » آنچه من میخوام بشود « اگر » « اگر » میخوام نشود « اگر » سایرین خود بغود همانطور که من میبینم که فکر وصل کنند دیگر معنی برای اعمال سیاست باقی نیباند - مرد سیاسی کسی است که باطرز فکرها و نحوه جریانبات موجود در داخل و خارج کشور کلیه عسک و معنای های ممکن را پیش بینی و راه حل و مصلحت استفاده از آن عسک را بداند و راه برای نزدیک شدن و رسیدن به هدف اصلی خود داشته باشد والا ذکر اینکه (اگر اینطور نباشد) (اگر آطور میشد) به فالگری شبیه است و بهر حال شکست سیاسی

را توجه نمیکند فقط شاید دلیل آنرا ارائه مینماید . (آفرین) چون برخلاف آندمهای که در مسائل سیاسی هر کس تسلیم عقیده آنان نباشد نوری باقلب مختلف ملقب میبازند عقیده دارم که در بیان عقیده مخالف باید نهایت ادب رعایت شود لذا فقط هم این امثال را « اشتباهات » میخوانم (احسن) و میبرسم با اینکه به اشتباه بازم بازم دایم میدان داری داشته باشم - بازم در کار دیگران استناد داشتن بازم حقیقت را کتمان کردن - بازم پس از اذعم توانائی اخذ نتیجه از رفتار شرکت های بزرگ نفتی بامید کمک چند شرکت نفتی ضعیف و بیوزر بود - بازم پس از امتحان احزاب باکر و معاهده کار انگیس و دو موکرات و سه و دیوخوا امر بکنائی بفرک موفقیت احتمالی حزب دو موکرات امر بکنائی خود و دیگران را فریفتن ؟ آیا همه آنها لاقائل اشتباه نیستند !

واقعا آنهاهی که صحبت از اقتصاد بدون نفت میکنند آن روزی که زمانه ما در دست داشته چیرایان فکر نیورده ؟ هر شب و هر روز باخواب و بافان حل و بیست و چهار ساعته موضوع را وعده میدادند - تا بنه اقتصادی کشور هنوز مرقی داشت فقط بفرک اقتصاد بدون نفت نبودند بلکه هر فکری را در مود این زمینه نخطه میکردند شاید معنی اقتصاد بدون نفت در قاموس آنها چاپ اسکناس پرداخت حقوق است . با قرائت يك صورتجلسه از طرف آقای وزیر دارائی و توضیحاتی که ایشان در آن جلسه مجلس شورای ملی دادند توضیح دیگری را فعلا ملازم نیبامان

ولی خودمطمین آی اینهمه اشتباه را میشود عادی و طبیعی دانست - آیا نبشود فکر کرد که يك دستگاه مجهز و معمم و عرک و موجب تمام این اشتباهات بوده است ؟ (صحب است) اگر حل موضوع نفت بصورت فعلی پیشنهاد نشده بود شاید من هم مثل آن عده ای از افراد این مملکت که از اجاجات شرکت سابق داستانها شنیده و از حمایت آن شرکت نسبت به بی شخصیت ترین کارمندان دولت مثالها دیدند بفرک میکردم که شرکت سابق چنچال را بیا کرد و هم بود که مانع حل مسئله میشد . اما وقتی در دست توجه کنم می بینم که هنوز هم عده ای با تمام قوا میگویند از مسئله نفت جلو گیری شود (صحب است - بارتالله) خود بغود این سؤال پیش میاید که چرا اینجان میخوانند عده از کار گرفته ما بگنایند ؟ آیا واقعا همینطور که ادعا میکنند دلشان برای نسلهای آتی سوخته است ؟ (ابدأ) برای دم خروسی را چه میگویند ؟ اینها که نونه تر حشمان به نسل حاضر آنها خود نریزی و رنج و مشقت بی برنامہ بود و آخرین

میباشان هم اقتصاد بدون نفتی است که اقتدر شود بود که مردم در شهر هم نمید .... شاید واقعا اینها دشمن معلوم و هاشق میخوانند - چون از هیچ چیز برای زجر و زحمت نسل موجود او نامه ندانند و نازند و آنوقت برای نسلهای بعدی که طبعیة انزال فعلی نیست اند چدائی داشته باشند نوحه سرانی میفرمایند (صحب است) آقایان اینها همه بنیاد و اوراق بیرونه است از فقه همان اوراق بیرونه مناقصه های کذائی و کلی حقیقت این است که هدف این همه نوحه سرانی و دلسوزی تشدید فقر عمومی و تزیید مردم معاشی است حال اگر کمتر کسی است که منظور نهائی این عده را نداند - بهین علت بود که اینهمه در ابتدای صحبت ملی شدن نفت موضوع را با بی احتیائی و خونسردی تلقی میکردند و بعد مستقیم مستقیم محرک جریانائی شدند که نتیجا مانع حل موضوع و باعث ادامه کث مردم بود .

آنچه بر من معلوم شده است از آن طرف راه نیست! بدون اینکه قصد کم ارادتی نسبت بجنگ آقای درخش داشته باشم باید عرض کنم که متأسفانه تعقیب بیانات ایشان هم از لحاظ تفصیل کلام و هم از لحاظ طرز بیان برای هیچک از آقایان ایران نیستند. دنیا انجام داده است در مورد معامله نفت ما از منافعی که از نفت سایرین دریافت میازند صرف نظر کنند و تأسیسات خود را بلا عوض با و گذار کنند اصفا با توضیحات مفصلی که دوست عزیزمان جناب آقای خلعتیری در کمیسیون خاص نفت دادند باید اذعان کرد که دولت موضوع غرامت را شرافتمندانه حل کرده است .

اما آقایان ما در این جا برای فصل فروشی و هنر نمائی نیبامان ما این جا شد راحل مثبتی وجود نداشت ضمن مخالفت با این قرارداد برای دیوان کشور ممالک متحده آمریکا ایراد کردند یعنی تلویحا گفتند که ایشان از اعضاء عالیترین مرجع قضائی کشور متحده آمریکا بقوانین آن مملکت تطبیق آن قوانین با ما در داد و درند آنها که در امور قضائی واردند معنای چنین ادعائی را خوب درک میکنند . حالا بفرش صحت کجای این مطلب براه حل است .

صالحی موجود و تجزیه و تحلیل جمیع مواد آن بایاید گفت قبول دارم بایاید گفت قبول ندارم و راه حل مثبتی ارائه کرد (صحب است) عنوان این که فلان ماداش خوب است ولی ماده دیگرش خوب نیست فسفطه است (صحب است) زیرا آن ماده خوب با توجه با آن ماده بدو بالعکس در آنجا کجانبند شده است و نظر بدون ابهام بایدروی تمام ایرادش ... (شوشتری - کسوه و ریش یهن که میشود) بنده از انداز صحبت قرارداد میکوشیدم و راحل عملی که مخالفین قرارداد در صورت رد شدن آن پیشنهاد میکنند مطلع شویم تا با توجه با آن راه حل تصمیم بگیریم ولی متأسفانه بایدرکوم علاوه حل پیشنهاد میکنند .

آقایان باکر و مگر نمی شود کار مملکت را اداره کرد . آنچه بر من معلوم شده است از آن طرف راه نیست! بدون اینکه قصد کم ارادتی نسبت بجنگ آقای درخش داشته باشم باید عرض کنم که متأسفانه تعقیب بیانات ایشان هم از لحاظ تفصیل کلام و هم از لحاظ طرز بیان برای هیچک از آقایان ایران نیستند. دنیا انجام داده است در مورد معامله نفت ما از منافعی که از نفت سایرین دریافت میازند صرف نظر کنند و تأسیسات خود را بلا عوض با و گذار کنند اصفا با توضیحات مفصلی که دوست عزیزمان جناب آقای خلعتیری در کمیسیون خاص نفت دادند باید اذعان کرد که دولت موضوع غرامت را شرافتمندانه حل کرده است .

بنده نه فقط در این ایراد راه حلی ندیدم در نامه ای هم که از دوست ایرانی مقیم آمریکا دریافت داشته بودند راه حلی نبود ولی چون قطعاً این دوست ایرانی مقیم آمریکا از مردمان مطلع بچیران و واقف بپلوم است خوب بنظر من این قبیل قراردادها را با توجه

است یکی از دو وسیله ای که الساعه خواهم گفت فراهم فرمایند تا آنوقت بجای ۸۰۰ ر ۹۰۰ از منافع را بدون چون و چرا و بانازو و با فدا داریافت کنیم یکی از این دوره اول نیست که آنها دعائی بخوانند که مغزانی نفتی زیر زمینی ما میکجا با حفظ کلیه حقوق مالکیت بزر اراضی یکی از ایالات متحده آمریکای شمالی منتقل گردد .

آقایان کرامت مشکل است لاقائل دوائی بنده که کلیه معادن نفتی اطراف خلیج فارس خشک شود و فقط معادن ما باقی بماند - و الا هر چه در خلیج فارس باقی ناس ما یا هر کس دیگری بتواند دو نفت شبیه را با دو قیمت متفاوت بفروشد - حالا شما می فرمایید در ترکیه فلان متأسفانه بایدرکوم علاوه حل پیشنهاد میکنند .

بنده نه فقط در این ایراد راه حلی ندیدم در نامه ای هم که از دوست ایرانی مقیم آمریکا دریافت داشته بودند راه حلی نبود ولی چون قطعاً این دوست ایرانی مقیم آمریکا از مردمان مطلع بچیران و واقف بپلوم است خوب بنظر من این قبیل قراردادها را با توجه

درس ۱۸ سالگی اختیار صرف در کلیه ۱۸۰ هزار تومان را خواهد داشت پس در سن سالگی تا میزان هفتاد هزار تومان میتواند در مال خود دخل و تصرف کند . بنظر من با وجود جزه الف ماده ۴۱ که میگوید طرفهای این قرار داد معاهده میشوند که شرایط و مقررات این قرارداد را بر طبق اصول حسن نیت وصمیمت متقابل اجرا ننوده وهم عبارات وهم روح شرایط و مقررات مزبور را رعایت کنند دیگر اصول امتیاجی بجزه ب ماده ۴۱ نیست مفاد جزه ب ماده ۴۱ اینست که دولت این قرارداد را قبل از موعد يك طرفه نسخ نخواهد کرد - حالا يك مطلب باین سادگی را يك شال و کلاه اصولی بوشانیده اند و به بازار آورده اند و فریاد و اسوا راه انداخته اند - میگویند با این ماده مجلس دوره هیجده میخواند تا چهل سال حق قانونگذاری مجالس بعدی را هم سلب کند !

باور بفرمایید از لحاظ حقوقی بنده را براه ای می تصویب این قرارداد باسلب حق قانونگذاری ادوار بعدی نمی بینم . این که در مطالب روشن شود توجه باین متالبد نیست طبق یکی از اصول قانون اساسی امتیاز با انحصار باید بموجب قانون باشد ولی چون تصریح نشده است که امتیاز وانحصار فقط برای معده ای که از دوره مجلس تجارز نکند معتبر خواهد بود .

بنده نه فقط در این ایراد راه حلی ندیدم در نامه ای هم که از دوست ایرانی مقیم آمریکا دریافت داشته بودند راه حلی نبود ولی چون قطعاً این دوست ایرانی مقیم آمریکا از مردمان مطلع بچیران و واقف بپلوم است خوب بنظر من این قبیل قراردادها را با توجه

است تهیه کرده اند (صحب است) اگر شما باینکه متن انگلیسی در مورد اختلاف فرمایید معتبر باشد ایراد کنید من اش اینست که اینها بد ترجمه کرده باشند آنوقت چه طور تعقیب که سایرین چنین ترسی را نداشته باشند این يك قرار داد بین دولت و یک شرکت خصوصی برستیز میبیش میاید این قرارداد تجارنی است که بین دولت و يك عده تاجر از ملتبهای مختلف بسته شده است و تقریباً در تمام مواردی که دولت با يك شرکت خارجی قرارداد می بندد قرارداد بزرگان خارجی تنظیم میشود مگر قراردادی که د کتر صدق باشم کتهای ابطالیائی و ژاپنی برای فروش نفت بسته بود بفارسی تنظیم شده بود و متن فارسی آن معتبر بود .

مطلب دیگری که مخالفین حل نطق دستاویرز قرارداد اند اینست که چرا شرکت های عضو کسرسیوم هم بر طبق قانون کشور کایتیولسیون میخوانند . البته مدتی است که رفس کلمات در ادبیات سیاسی متواج امرای یافته است و دیگر کلمات این معنای لزومی خود را ندارند حالا این رفس با اصطلاحات حقوقی هم رسیده است .

بنده نه فقط در این ایراد راه حلی ندیدم در نامه ای هم که از دوست ایرانی مقیم آمریکا دریافت داشته بودند راه حلی نبود ولی چون قطعاً این دوست ایرانی مقیم آمریکا از مردمان مطلع بچیران و واقف بپلوم است خوب بنظر من این قبیل قراردادها را با توجه

ولی در همین حال هر چند متعجبم برای شرکتی که در بسیاری از نقاط دنیا بچایون مختلف ریشه دو اتیده است کار آسانی نیست . بندهم از دولت تقاضا دارم که با مکاتب و مذاکره ترتیب بدهند که گنله ایران از جزه عنوان شرکت برداشته شود - این مطلب شاید بصفت شرکتم بیشتر باشد .

آقایان اگر چه سهم ایران بابت این قرارداد از آنچه در روزهای ملی شدن نفت سه سال با حسابی است و فلاید پس کار شناسان میکنند بر روی ۲۰ هزار لیه بجای روزی سیصد هزار لیه برسد بصدق مالا بیدر که لا ینترک کله وبا توجه به ممکنات و شرایط زوز و خطراتی که در صورت رد این قرارداد استقلال کشور ما را تهدید خواهد کرد باین قرارداد موافقت من عقیده دارم برای خدمت به موجود و نسلهای بعدی باید از امتیاج طبیعی مملکت بالاترین استفاده ممکن را نمود . (صحب است) و چنین استفاده ای در (زیر زمین نگاهداشتن این منابع نیباید) نگوییم ، اگر نفتی جن ستک وجه زر فقط بکویوم ابر کجهداری منابع در زیر زمین خدمت است پس بالاترین خدمت را چنانکیز وهلا کو باین کشور کردند چون به هیچک از امتیاج زیر زمینی این کشور دت زنده و بهر حال مسلمانائی استخراج و صادر نکردند من باین قرارداد موافقه زیرا آنرا می توان زنجیر نفتار و فلا کتی را که پای اقتصاد این کشور در اثر سیل اشتباهت هده ای که ادعای بیشوائی داشته ست شده بود باز کرد و بدروانی که متأسفانه بیلان آن جز تفرقه و فقر و مرگ چیزی نبود خانه داد .

آقایان من میدانم قیمتی که برای نفت ایران بماندند باینکه که از مصرف کنندگان آن در کوچه های پاریس یا جاه های هلند دریافت میشود تفاوت دارد بآقایان منم قبول دارم که اگر شرکتهای بزرگ حاضر میشوند برای فروش نفت ما بجز العمل معتبره فزانت کنند رفتارشان سعادتمندانه میبود . . . .

ولی فلما که آنها چنین سخائی ندارند بیائیم خودمان در شهر تهران در مورد میوه و تره بار این نظر را عملی کنیم و ترتیبی بهمیم که قیمتی را که بابت این اجناس بتولید کنندگان آن حلا در میدان می پردازند از پنجاه درصد قیمتی که بدست مصرف کنندگان می رسد کتر باشد (بارک: احسن) آقایان همانطور که عرض کردم در اثر اشتباهات مکرر از فرضتها استفاده نکردیم و ضمن تخریب قدرت اقتصادی خود اقتدر منتظر شدیم که طرف کیبوه مصرف جاری خود را تأمین کرد آنوقت در زمینی

که احتیاج ما واستاندار طرف مخصوص بود
 انفرادی را در بستم حالا غدا بدینسان را
 بیامرز که از پیشگاه اولیایین تر نامند
 و اصلی را که از روز اول در پیشگاه
 کسی گذاشتیم راجع به بیعتا بیعتا
 گفته بودند بصورت نسبه آبرومندان ای
 در این قرارداد تأمین کردند اگر از اعلاط
 اقتصادی نتوانستیم در برابرین المللی آنچه
 را که آرزو داشتیم تحصیل کنیم ولی این
 کمبود را با دقت در مصرف این هوایه
 میتوانیم و باید جریان کنیم .

من میدانم چرا اشغالی که بنام
 دلسوزی مردم با این قرار داد مخالفت
 میکنند فقط جنبه منفی غیر عملی موضوع
 را در نظر میگیرند و جنبه مثبت موضوع
 توجه ندارند و حال آنکه جان معاصر در قسمت
 شوی است . آقایان مه سال مردم نجیبان
 کشور بدون قید و شرط هر خطری را
 استقبال کردند و هر معروفیتی را تحمل
 نمودند باینکه مراجع و محاکم بین المللی
 اساس حرف ما را تأیید کرده علا نه فقط
 نتوانستیم با فروش نفت بر عایدات خود
 بیفزاییم بلکه مخارج کمر شکن دستگاه
 نفت هم سر بار بقیه بدیختهامان شده (احمد
 فرامرزی - سه میلیارد) حال بجای نوحه
 خواهی وردیف کردن در گراهه باید خود
 را برای بالاترین استاده از همین فرصت
 موجود مهیز کنیم . باید دید چگونه میتوان
 طبق همین قرارداد بالا تر از همین عایدی را
 برای مردم بدست آورد و زهمه مهیز نماید
 از هم اکنون برای مصرف این عواید بطرح
 یک تصفیه اساسی در دستگامهای مربوط
 دولتی ریخته شود (صحیح است) و موضوع
 با حرف و نطق و خطابه بر گذار نکرده
 آقایان کانونهای فساد کشور را دچار تشنج
 و اختلال دائم کرده است زود تر و هر چه
 زودتر طریقه باری بهر جهت و در درجه بازی
 را که بنظر من بهترین مامل بدیخته های
 این کشور است باید با یک جهاد مرادنه
 ریشه کن کرد (صحیح است) اما همانها از
 نوعی که یکی از نزدیکان دولت راجع به
 وصول مالیات می گفت و شنیدم که خود او
 مبالغه منگنی از همین بابت بفرمانده همین
 دولت کمتر نیرداشته است .

همه از دست غیر مینانند
 سعدی از دست خوشتر فریاد
 (پیراسته - اسپرید) بنده اینجا قصد ام
 برین را ندارم آقایان مردم بهمه حرفها و
 صحبتها بی قییده شده اند و باید انصاف داد
 که حق هم درانند فقط باعن می توان
 آنها را مطمئن و اطمینان ساخت باید هومال
 فاسد را از دستگاه دولت وسازمان تضاد
 قدر کرد ولی باید متعهم کرد که این تصفیه
 از روی اقران بنیاد نماید و از لحاظ آنکه
 کارندان باقتضا صحیح العمل حاضر بتسلیم
 در مقابل ناشامالی خلاف مقررات مشی
 نشاندند مشول تصفیه نکرده (صحیح است)

(فتات آبادی تصفیه کننده ما کی باشم)
 هنانها یک شامینین کنبدان دست شاست
 این تصفیه باید بمنظور نجات واران
 کشور از مدهای باشد بر سر راه آنان کسرتده
 شده است بعمل آید و بما موثرترین منبع این
 مملکت و گرانها ترین ثروت این مردم
 بدام تبلیغ افکار باس آوردنفته و کشور از
 ثمره نالبت آنان محروم نگردد تمام جوانان
 مملکت ما باید بدانند که ما اگر از اعلاط
 اقتصادی نتوانستیم آنچه را که از ملی شدن
 نفت انتظار داشتیم دریافت کنیم از اعلاط
 سیاسی موفق شدیم ریشه شرک سابق
 را بکنیم

ما نخواهیم گذاشت این ریزه خوانها
 و تیز به کردارها و تزییم هرولای سیاسی
 شرک سابق سابقه برای قدرت سیاسی
 کنسریم بشود .
 آقایان نگذاشتند این ریزه خوانها
 و تیز به کردارها و تزییم هرولای سیاسی
 شرک سابق سابقه برای قدرت سیاسی
 کنسریم بشود .
 آقایان نگذاشتند این ریزه خوانها
 و تیز به کردارها و تزییم هرولای سیاسی
 شرک سابق سابقه برای قدرت سیاسی
 کنسریم بشود .

من اجازه صحبت خواستم تا وظیفه
 وجدانی خود را بنام یک فرد ایرانی علاقه مند
 و بطلمت و سر افزای ایران انجام دهم
 (آخرین) و در این موقع که مجلس شورای
 ملی در شرایط حساس و تاریخی قرار دارد با
 توجه بمسئولیت خطیری که در برابر من
 آینده و حاضر احساس میکنم بآنچه موجب
 رضای خدا و صلاح ملت ایران تشخیص
 میدهم عمل نمایم - مطلب و موضوعی که
 مطرح است یعنی تعیین سر نوشت صنایع نفتی
 خوزستان و چگونگی استخراج و تصفیه و
 بهره برداری از این کنج خدا داد مطلبی
 نیست که مربوط و متعلق به یک شهر یا
 یک استان وحی نباشد حاضر مملکت
 باشد بلکه آینده و سعادت ملت و مملکت
 و نفتی که ملت ایران باید در جامعه آنها
 در آینده ایفا کند است تمام این موضوع
 اساسی دارد و اگر هر چقدر غفلتی
 بشود ملت و مملکت زیان خواهد کرد باینکه
 آقایان نمایندگان مجتزم عنایت فرموده
 و اجازه دادند بنده هم در عرض مطلبی
 که بنیهای بیان آنها را ضرور میدانم پیدا
 کنم نشانه اینست که نمایندگان وطنخواه
 مجلس شورای ملی تصمیم بجلو گیری از
 تقویت و تقسیم حقوق ملت ایران اندازند
 (ندانند) (فتات - آزادی دست) (پوشته)
 است برای اینکه آقایان متوجه باشندندیک
 بار دیگر تکرار کنم نشانه اینست
 که نمایندگان
 مجلس شورای ملی تصمیم بجلو گیری از
 تقویت و تقسیم حقوق ملت ایران اندازند
 باینکه در بدو تشکیل دوره هجدهم قانون
 گذاری طبق قانون اساسی بکلامه مجید
 سو گندباد کردم که در مطالب و بیاناتیکه در
 طول مدت نمایندگی بالاخص میگویم مطالبی
 و تمسباتیکه اتخاذ نمایم همیشه بخیر و صلاح
 ملت و مملکت و رضای خداوند در اول
 نظر بگیرم اکنون که بنا بوظیفه ملی
 معالی را عرض میکنم بار دیگر باین کلام
 ای مجید سو گند باد میکنم مطالبی که
 عرض میکنم صرفاً برای دفاع از حیثیت و
 شرافت ملت ستمدیده است که نکران
 آینده خویش است و هیچگونه نطر و
 فرض شخصی ندارم بخود ارشاد شو گوامیگیرم

که این مطالبها برای خیر و صلاح و سعادت
 ملت عزیز ایران عرض میکنم که خود اقتضای
 می کنم فری از افراد همین ملت
 هستم .
 انگیزه بیان این عرض آثار ملالت
 آورد گذشته که ناشی از اعمال خلاف معروف
 شرک نفت موسوم بشرکت سهامی نفت
 انگلیس و ایران است میباشد و توجه بهین
 نجر به تلخ موجب شده اکنون که مملکت
 ما در آستانه وقوع یک حادثه مهم حیاتی
 است برای دفاع از حقوق خانواده های
 گرسنه و افروخته که در نتیجه سی سال تسلط
 کیانی انگلیس بر منابع پیکر نفت ایران
 در عین غنی بودن در نهایت فقر و در اندام گی
 مادی گذران میکنند از همه جوانمردان
 و آزادگان مدد بطلبم و از خداوند بزرگ
 مثلث مننایم که در این لفظات بحرانی
 این ملت پریشان روزگار ستفکشد
 را در کف لطف خود حفظ فرماید .
 مطالبی که عرض میکنم مفصل است و
 تناسب با اهمیت موضوع ومدت دارد زیرا
 برای مدت چهل سال یک قرارداد بیچودر
 بیچ و بند ظریفه را میخواندند حاکم منابع
 نفتی ایران نمایندگن بس باید خود دانند که
 برای جلوگیری از تضییع حقوق ملت ایران
 در ظرف چهل سال آنچه لازمه مجاهدت
 و فداکاری است بعمل آید و هیچ شخص یا
 انصاف و جوانمردی نمیتواند مانع از بیان
 مطالبی گردد که برای حفظ حقوق نیم
 قرن یک ملت کهنسال کمال ضرورت را
 دارند .
 عرض بنده شامل یک مقدمه است .
 قسمت ایرادات و دلایل و یک نتیجه است .
 اینک مقدمه .

اول باید فلسفه ملی کردن صنایع
 نفت ایران توجه شود و بعد ببینیم آیا
 قراردادی که دولت تقدیم مجلس شورای
 ملی کرده نظر ملت ایران را از لحاظ
 علت غائی ملی کردن صنایع نفت تأمین
 مینماید یا نه . ملت ایران صنایع نفت خود
 را ملی کرد برای اینکه اولاً با تسلط
 شرک نفت انگلیس بر منابع نفتی خوزستان
 استقلال سیاسی نداشت زیرا دولت انگلیس
 که خود را صاحب سهم عمده شرک نفت
 جنوب میدانست برای اینکه همیشه بتواند
 بدخواه از منابع نفت ایران بهره
 برداری کند لازم و ضرور میدانست که
 ترکیب دولت و حکومت ایران بتجوی
 باشد که منافع کیانی حفظ شود و در
 انگلیس مصلحت کیانی نفت را در
 میدانست که ناممکن است قوه قانون گذاری
 مملکت اقتدار ملی نداشته باشد زیرا می
 رسید قوه مقننه ایران قانون مقرراتی
 وضع کند که مضر بحال کیانی نفت باشد
 و نتیجتاً بمنافع دولت اقتدار ملی انگلیس
 لطمه ای بخورد پس دولت انگلیس و شرک
 نفت همیشه خود را در چگونگی ترکیب

دولت و حکومتها تشکیل مجلس هادیملاه
 میدانستند و سعی میکردند بتأمین مختلف
 دوستان و ارادتمندان آنها تقویت و سر
 رشته امور مملکتی را در دست داشته باشند
 و کسانیا که احتمال میدادند بتجوی از انحصار
 مانع تجاوزات کیانی بشوند حتی المقدور
 در این مورد بیان علت المللی ملی کردن صنایع
 نفت است .
 علت عدم کمالت ایران را ناگزیر از ملی
 ساختن صنایع نفت خود نمود عدم استقلال
 اقتصادی بوده هم میدانیم که رقم عمده صادرات
 کشور ما مواد نفتی است و ملت ایران با
 استفاده از عایدات نفت میبایست مملکت را
 صنعتی کند و کشاورزی را تممیم و توسعه
 دهد . موجبات بهبود زندگی و رفاه قرا
 فراهم سازد ولی مسافانه این عایدات در دست
 دولت انگلیس متمرکز بود و سایر اقتصادی
 اندامری و شهرانی و بخشهای مناطق نفت
 خیز اعمال نظر و قدرت میکرد و کسان
 را ابقا نمینمود که با بودن آنها منافع
 بیشتری بشرکت برسد اگر چه آنها از
 حدود قانونی و عرف و وطن دوستی هم عدول
 کنند . دادستان ، باز پرس ، حکمران
 رئیس شهربانی ، و ژاندارمری برای رفاه و
 رعایت بازار تالی بنجل انگلیس و کشور
 های تحت الحمایه و مستعمره کروماستر لینک
 بودو کمتر میتوانست در راه انجام مقاصد
 فرستاده میشدند بلکه بصورت آسودگی
 ملی خود آزادی اقتصادی داشته باشد حتی
 بعضی اوقات در جریان ملی ساختن صنایع نفت
 منافع کیانی نفت در ایران بخطر افتاد برخلاف
 همه قواعد رسوم بانکی جلوی استفاده از موجودی
 های ایزه ایران را گرفته و بما ثابت کردند
 که ما حق نداریم از پول خود از موجودی
 خود برای رفع حاجات خود استفاده
 کنیم چون استقلال اقتصادی نداریم این
 عدم استقلال اقتصادی میبایست بکوشش از
 بین برود و ملت ایران تصمیم گرفت با
 ملی کردن صنایع نفت خود را از چنگال
 بانگ لندن نجات دهد و آزادی عمل داشته
 باشد .

سوم - فقر و فاقه مردم و لزوم
 رفورهای اجتماعی و عدم تکفوری عایدات
 غیر عادلانه نفت جنوب برای آباد ساختن
 و سعادت مند نمودن مردم سبب شده که ملت
 ایران برای بدست آوردن عواید بیشتر
 تلاش کند و تنها راه استفاده واقعی از منابع
 نفت این بود که ملت این دخالت اجنبی
 قطع و از این ذخیره خدادادی
 قطع کند تا بتواند عایدات حقیقی خود را
 بدست آورد در نتیجه سعادت و خوشبختی
 را جایگزین فقر و مسکنت نماید همین ملت
 ملت ایران صنایع نفت خود را ملی کرد
 تا نماینداتی که سبب نیرومندی چربه
 انگلیس و قدرت بخشیدن بدستگامان لیجنت
 سرویس برتانیای میشد صرف نیرومندی
 ملت ایران گردد . ما هر وقت گوئیم های
 زرد و چهرهای پژمرده کودکان ایرانی را
 میدیدیم ، وضع زندگانی ملالت باریدار و
 مادران بیبوی این کودکان پژمرده را

و تأمین دخالت شرک میدانستند این عمل
 یعنی دخالت دولت انگلیس در حاکمیت
 ملی و مملکت داری ایران بود حال آنکه در
 بنیم قرن در تحت این عنوان و باین منطق
 چه بلاها بر ملت ستمکشیده ایران آوردند
 باشد برای بعد . مقصود عرض بنده در
 در این مورد بیان علت المللی ملی کردن صنایع
 نفت است .
 علت عدم کمالت ایران را ناگزیر از ملی
 ساختن صنایع نفت خود نمود عدم استقلال
 اقتصادی بوده هم میدانیم که رقم عمده صادرات
 کشور ما مواد نفتی است و ملت ایران با
 استفاده از عایدات نفت میبایست مملکت را
 صنعتی کند و کشاورزی را تممیم و توسعه
 دهد . موجبات بهبود زندگی و رفاه قرا
 فراهم سازد ولی مسافانه این عایدات در دست
 دولت انگلیس متمرکز بود و سایر اقتصادی
 اندامری و شهرانی و بخشهای مناطق نفت
 خیز اعمال نظر و قدرت میکرد و کسان
 را ابقا نمینمود که با بودن آنها منافع
 بیشتری بشرکت برسد اگر چه آنها از
 حدود قانونی و عرف و وطن دوستی هم عدول
 کنند . دادستان ، باز پرس ، حکمران
 رئیس شهربانی ، و ژاندارمری برای رفاه و
 رعایت بازار تالی بنجل انگلیس و کشور
 های تحت الحمایه و مستعمره کروماستر لینک
 بودو کمتر میتوانست در راه انجام مقاصد
 فرستاده میشدند بلکه بصورت آسودگی
 ملی خود آزادی اقتصادی داشته باشد حتی
 بعضی اوقات در جریان ملی ساختن صنایع نفت
 منافع کیانی نفت در ایران بخطر افتاد برخلاف
 همه قواعد رسوم بانکی جلوی استفاده از موجودی
 های ایزه ایران را گرفته و بما ثابت کردند
 که ما حق نداریم از پول خود از موجودی
 خود برای رفع حاجات خود استفاده
 کنیم چون استقلال اقتصادی نداریم این
 عدم استقلال اقتصادی میبایست بکوشش از
 بین برود و ملت ایران تصمیم گرفت با
 ملی کردن صنایع نفت خود را از چنگال
 بانگ لندن نجات دهد و آزادی عمل داشته
 باشد .

سوم - فقر و فاقه مردم و لزوم
 رفورهای اجتماعی و عدم تکفوری عایدات
 غیر عادلانه نفت جنوب برای آباد ساختن
 و سعادت مند نمودن مردم سبب شده که ملت
 ایران برای بدست آوردن عواید بیشتر
 تلاش کند و تنها راه استفاده واقعی از منابع
 نفت این بود که ملت این دخالت اجنبی
 قطع و از این ذخیره خدادادی
 قطع کند تا بتواند عایدات حقیقی خود را
 بدست آورد در نتیجه سعادت و خوشبختی
 را جایگزین فقر و مسکنت نماید همین ملت
 ملت ایران صنایع نفت خود را ملی کرد
 تا نماینداتی که سبب نیرومندی چربه
 انگلیس و قدرت بخشیدن بدستگامان لیجنت
 سرویس برتانیای میشد صرف نیرومندی
 ملت ایران گردد . ما هر وقت گوئیم های
 زرد و چهرهای پژمرده کودکان ایرانی را
 میدیدیم ، وضع زندگانی ملالت باریدار و
 مادران بیبوی این کودکان پژمرده را

پشامده میگردیم و هر وقت بهای بیاعت
 و برهنه که با هوش سر شار بر اثر فقر و
 مسکنت و اللین خود بیرون زبانه و کنار
 کوچه ها و بیفوله ها و زرافه ها لول میزنند
 از نظر میگذرانند بدم آرزیم قلب خاصین
 حقوق ملت ایران لغت میفرستایم و از
 خداوند مددکار مینویم کاخ ظلم و ستم
 این سهامداران بی مروت را روی هم
 بریزد چون آبادی خانه ابرامدلت ایران را در
 خرابی این خانه ظلم و ستم تشخیص داده بودیم .
 اشتباه نشود ملت ایران با هیچ ملت دولتی
 دشمنی و خصوص شخصی نداشته ندارد
 در این اعمال دولتگامت که مارا بدوستی یا
 دشمنی آنها بر میانگیزد و قومی ما مینیم
 کیانی نفت و دولتهای تحت الحمایه اش
 نمیخواهند و نسیگندارند سر تا سر خاک
 خوزستان در کنار رود خانه کارون روی
 آبادی ببیند و کشاورزی در خوزستان
 آنطور که شایسته آن نفع زرخیز است درون
 پیدا کند تا مردم از بیکاری و ناچاری یا
 مزد کم بملکی شرک نفت نترسند .
 اگر آتاملی که موجب برائی خوزستان
 است از بین بریم بملات بریم عموماً بقوزستان
 ها خصوصاً خیانت کرده ایم ما تشخیص
 دادیم که منافع کیانی نفت جنوب و منافع
 بزرگان و کشاورزان خوزستان در
 جهت مخالف یکدیگر قرارداد باین معنی
 که کشاورز خوزستان منقش و صلاح
 خود و کوشش در این است که بتواند این
 در نظر گرفتن ترقیات کشاورزی دنیا حد
 اکثر محصول ممکن را از زمین خود ببرد
 تا خوشبخت و سعادت مند باشد برای ابناء
 وطن خود محصولات مورد احتیاج فراهم
 کند و برای صدور کالا و مواد وارد کردن
 ماشینهای صنعتی ارز تهیه نماید اما منافع
 کیانی درست در جهت مخالف این فکر
 بود کیانی میخواست در سراسر خوزستان
 هیچ مردم عایدی دیگری
 برای مردم وجود نداشته باشد تا مردم
 متاصل و ناچار باشند و حاضر بشوند با
 روزی ۲۰۰۰۰۰۰ ریال در تأسیسات نفتی
 عملی کنند . اگر کشاورزی خوزستان آنطور
 که شایسته است ترقی کند مزد کارگر ساده
 در تأسیسات نفتی حداقل یکصد و پنجاه ریال
 در روز ترقی خواهد کرد و با ترقی
 کشاورزی بهین نسبت مزد هم رو بترقی
 خواهد بود و در این صورت هزینه استخراج
 و تصفیه نفت بیشتر و در نتیجه کیانی نفت
 کمتر منفعت میرد اما میخوانیم ببینیم
 کشاورزان و خانواده های بی پشتو پناه
 خوزستان موفق میشوند یا نه و منافع و مصالح
 خود را پیش برند یا کیانی نفت البته
 چون وزیر و استاندار و رئیس کشاورزی
 و رئیس ژاندارمری و بخشدار می همه بخواست
 ملت ایران از مداخلات بی و وعال کیانی
 سابق در امور سیاسی و ملی خود در زنج و
 عذاب بود و برای رهائی از چنگال این
 تجاوزات قیام کرد و با خلق بد از کیانی

چون کیانی سلامت لازم داشت
 همه میگرفتند و هر کس
 میگویند امرم سواد پیدا نکنند نشینانند
 در سر نوشت خود آنطور که شایسته است
 دخالت کنند همه میگویند بهداشت در
 سراسر ایران وجود ندارد و مردم را بی
 و بی درمانی جان میدهند و لی همین اصلاحات
 احتیاج به بود و در ادراحت با پول و عایدات
 دارد اگر هم وضع این است که ببینیم برای همین
 است که عایدات مارا کشور دیگری بخورد
 و مقدار ناچیزی هم که بنا میداند قسمت
 بدعاش لکوموتیو فرامه و ماشین آلات
 بی مصرف با اوج جمع میگردند . برای توسعه
 فرهنگ و تمیم بهداشت عمومی عایدات
 لازم است و این عایدات هم قسمت اعظمش
 در دست اجنبی بود ما از نظر مالی و
 عایدات مملکتی وقتی فقیر باشیم نمیتوانیم
 فرهنگ و بهداشت عمومی را مثل کشورهای
 غنی توسعه دهیم و باید هر چه ملت ایران
 صنایع نفت را ملی کرد تا نماینداتی که
 تقویت بنیهای یک کشور اجنبی میشود
 موجب نیرومندی خود ملت ایران
 گردد .
 اینها بطور اجمال و خلاصه هل
 اقدام ملت ایران بعملی کردن صنایع نفت
 بود . حالا میخوانیم ببینیم باقرادادی
 که دولت حاضر تقدیم مجلس شورای ملی
 کرد این خواست های ملت ایران عملی شده
 است یا نه ؟
 اگر آنچه موجب ملی کردن صنایع
 نفت شد قرارداد تقدیمی به مجلس محفوظ
 شده باشد که حرفی نیست ولی با کمال صراحت
 باید گفت این مصتی که برای دخالت در
 امور مملکت ایران ، بیسیکانتان مستمسک
 میداد وجود منافع کیانی های آنها بود
 که اکنون با ایجاد منافع برای کیانیهای
 متعدد بهمان منافع مستمسک خواهد شد
 یعنی هیچ دلیل با توجه بتجربیات
 گذشته وجود ندارد که چنین دخالتی
 نشود .
 مگر قرارداد ۱۹۳۴ را با دولت
 انگلیس بسته بودند ، خیر . آنچه با
 کیانی نفت انگلیس و ایران بود طرف
 ما یک کیانی ظاهر تجارتی بود ولی عملا
 مملکت ما دستخوش هوای و موس دولت
 انگلستان همیشه تحت فشار این سیاست
 استعماری بود بطوریکه حتی جناب آقای
 دکتر امینی وزیر اداری طی نطق خود که
 عیناً نقل مینمایم (کوشش ما این بود است
 که عظمت مفهوم این مبارزه و قدرت اراده
 ملت ایران را نمایندگان کیانیهای
 بین المللی تفهیم کنیم ما صریحاً بنایندگان
 کیانیهای بین المللی کشور کرده ایم که
 ملت ایران از مداخلات بی و وعال کیانی
 سابق در امور سیاسی و ملی خود در زنج و
 عذاب بود و برای رهائی از چنگال این
 تجاوزات قیام کرد و با خلق بد از کیانی

مجلس شورای ملی تصمیم بجلو گیری از
 تقویت و تقسیم حقوق ملت ایران اندازند
 باینکه در بدو تشکیل دوره هجدهم قانون
 گذاری طبق قانون اساسی بکلامه مجید
 سو گندباد کردم که در مطالب و بیاناتیکه در
 طول مدت نمایندگی بالاخص میگویم مطالبی
 و تمسباتیکه اتخاذ نمایم همیشه بخیر و صلاح
 ملت و مملکت و رضای خداوند در اول
 نظر بگیرم اکنون که بنا بوظیفه ملی
 معالی را عرض میکنم بار دیگر باین کلام
 ای مجید سو گند باد میکنم مطالبی که
 عرض میکنم صرفاً برای دفاع از حیثیت و
 شرافت ملت ستمدیده است که نکران
 آینده خویش است و هیچگونه نطر و
 فرض شخصی ندارم بخود ارشاد شو گوامیگیرم

مجلس شورای ملی تصمیم بجلو گیری از
 تقویت و تقسیم حقوق ملت ایران اندازند
 باینکه در بدو تشکیل دوره هجدهم قانون
 گذاری طبق قانون اساسی بکلامه مجید
 سو گندباد کردم که در مطالب و بیاناتیکه در
 طول مدت نمایندگی بالاخص میگویم مطالبی
 و تمسباتیکه اتخاذ نمایم همیشه بخیر و صلاح
 ملت و مملکت و رضای خداوند در اول
 نظر بگیرم اکنون که بنا بوظیفه ملی
 معالی را عرض میکنم بار دیگر باین کلام
 ای مجید سو گند باد میکنم مطالبی که
 عرض میکنم صرفاً برای دفاع از حیثیت و
 شرافت ملت ستمدیده است که نکران
 آینده خویش است و هیچگونه نطر و
 فرض شخصی ندارم بخود ارشاد شو گوامیگیرم

ساق نفت ریشه های اسارت سیاسی را از حکومت ایران قطع کرد (ملاحظه می فرمائید آقای وزیر دارائی سراسر تصدیق مداخلات شمال کیبانی سابق را در امور سیاسی و ملی مانوده و اینکه ملت ایران در زنجیر و عذاب بودیاد آوری کرده اند و البته هیچ ایرانی نمیتواند منکر این محسوسات باشد)

من ناگزیرم توجه نمایندگان محترم را به منطبق مداخله کیبانی سابق و دولت انگلیس در شئون سیاسی و ملی ایران جلب کنم منطبق دولت انگلیس منطبق تأمین منفعت بیشتر از منابع نفتی و دفع ضرر بود اگر چه آن جلب منفعت موجب ضرر ملت ایران و آندفع ضرر سبب سلب منافع دولت ایران میبود و مادام که کیبانی یا کیبانیهای در خاک کشور دیگری منافع داشته باشند محال است که مداخله نکنند این نافع هم شامل منافع تجاری است و هم شامل منافی است که دولتهای مربوطه کپیتهای آنظر سیاسی و اقتصادی در خاک کشور دیگر جستجو میکنند.

روزی که قرار داد ۱۹۲۳ را امضاء کردند شاید باور نمیکردند که قرارداد اسارت ملت ایرانست و با آن قرارداد اجازه دخالت اجنبی در امور مملکت ایران داده میشود ولی دخالت اجنبی از آثار مستقیم و قهری اینگونه قراردادهاست که در خاک کشور قائل کیبانیهای بیکانه منافع و تسلطی قائل شود و مهمترین نمونه بارز دخالت انگلیسها از طریق کیبانی نفت در وقایع شهریور ۱۳۲۰ مشاهده گردید یعنی ملتی که از شمال و جنوب باوشیخون زدند وقتی خواست از محصول وطن خود برای بکار انداختن وسائل نقلیه موتور و دفاع از خاک و خانه خود استفاده کند دیده اجازه تحویل بنزین در اختیار دولت متجاوز است از این بالاتر نمونههای برای عدم استقلال سیاسی نمیتوان پیدا کرد و هلدن این بود که شرکت سابق نفت تصدی

بود و ما ناظر در قرارداد فعلی هم که مطرح است باز کیبانیهای بیکانه تصدی اند و ما ناظر و برای اینکه جای ابهامی باقی نماند عین جزء (ز) (و) جزء ح) از ماده ۴ قرارداد را در دباب نظارت دولت ایران نقل مینمایم.

جزء (ز) (و) (ز) شرکتهای حامل تسهیلات مشروحه ذیل را برای ایران و شرکت ملی نفت ایران فراهم خواهند آورد تا ایران و شرکت ملی نفت ایران بتوانند نظارت لازم در عملیات شرکت های عامل بکار برد و اطمینان حاصل کنند که شرکت های عامل تهمداتی را که طبق جزء (و) این ماده برعهده دارند انجام می دهند جزء ح) ماده ۴ (نظارتی که در جزء (ز) این ماده مقرر شده بشرط رعایت مقررات ذیل اعمال خواهد گردید بند ۱ اعمال نظارت بصورتی خواهد بود که مانع پیشرفت یا موجب بطور جریان عملیات شرکت های عامل نشود و یا اثر سوء در این عملیات بیخشد (این جزء هائی بود که نظارت مشروط دولت ایران را میسراند حالاً جزء ط) از ماده ۴ که تصدی شرکت های عامل را میسراند (جزء ط - شرکت های عامل شرط رعایت مقررات جزء های (و) (ز) حق تصدی و اداره کامل و مؤثر و تعیین نحوه کلیه عملیات خود را خواهند داشت)

بنده علت این که این مطالب را طی مقدمه عرض میکنم برای اینست که علت دخالت کیبانی سابق در شئون سیاسی و ملی مملکت ایران همین مسئله تصدی و تسلط نامحدود او بود در منابع و تأسیسات نفتی بود و حالاً به پیچوجه آن منطبق مداخله ازین نخواهد رفت منفعت آنروز کیبانی اقتضا میکرد در شئون سیاسی مملکت ما مداخله نامشروع کند امروز هم وقتی ما منفعتی برای کیبانیهای خارجی در خاک خودمان قائل بشویم و تمام منابع و تأسیسات را بطور نامحدود و بدون قید و

شرط بدست آنها بدهیم و فقط خودمان حق نظارت آنهم نظارت مشروط داشته باشیم امکان جلوگیری از مداخلات نخواهد بود چون مداخله نتیجه قهری و غیر قابل اجتناب ایجاد وجود منفعت برای خارجی در خاک کشور ما است و سیردن عملیات تصدی صنایع نفت باجانبی بر خلاف اصل ملی شدن صنایع نفت است زیرا ما بموجب قرارداد باطل الاصل ۱۹۳۳ حق نظارت داشتیم و ماده ۱۴ همان قرارداد این حق را تأمین کرده بود ولی ملت ایران قیام نکرد . متحمل محرومیت نشد . کشت و قربانی نداد که يك نظارت را بنظارت نوع دیگر تبدیل کند بلکه مقصود این بود که ریشه منفعت اجنبی در خاک ایران خشک شود تا باین بهانه استقلال سیاسی مملکت تحت الشعام منافع بیکانگان قرار نگیرد و این فقط مبرسات است مافروشنده باشیم و آنها خریدار (مسعودی - مسجیح است) نه اینکه آنها تصدی و مسلط به منابع و تأسیسات نفتی ما باشند و ما ناظر و سهم بگیر آنها ناظر مشروط (گریبی - آقای مسعودی افلا شما صجیح است نگویید) (مسعودی - این صجیح است غیر از آن است) این منطبق کیبانی سابق نفت برای مداخله در امور مملکت ایران فقط و فقط با خلع ید از منافع نفتی از بین رفت والا مادام که آنها منفعت در خاک ما داشتند مداخله هم نمیکردند حالاً هم اگر واقعا عاقدین قرار داد دخالت کیبانی سابق را در شئون سیاسی و ملی نمی پسندند و خلاف استقلال سیاسی ایران میشناسند باید آن منطبق مداخله را بکیبانیهای طرف قرارداد ندهند والا از گذشته متأسف بودن و راه تأسف را برای آینده باز کردن در راه سیاست و تدبیر است.

این بود منطبق شرکت سابق که حالا همان منطبق راهان شرکت با ضافه چندین شرکت دیگر تا چهل سال بعد اعمال خواهد کرد و اما آنچه عاقدین قرار داد

باید بدانند اینست که با هیچ قانون و مقررات و قرار دادی هم نمیشود منطبق ملت ایران را از ملی شدن صنایع نفت در سراسر کشور تفریاد و با کمال افتخار و سرفرازی باید عرض کنم منطقی که ملت ایران برای ملی کردن صنایع نفت خود داشت عوض نشده و تغییر نگردده نخواهد کرد آنروز ما استقلال سیاسی میخواستیم حالا هم میخواستیم. آنروز از اسارت اقتصادی بیکانه جانمان بلب رسیده بود و زنجیر اسارت اقتصادی را پاره کردیم حالا هم نمیکذاریم پاسارت اقتصادی خود داشت آئیم. آنروز برای جلوگیری از توسعه فقر و مبارزه با پریشانی و مسکنت و در حقیقت برای جلوگیری از سیل بنیان کنی که مذهب مقدس ما و خاک وطن ما و موجودیت و استقلال ایران تهدید میکرد خواستیم در آمد حقیقی خود را صرف درمان دردهای اجتماعی خود کنیم و این بولی را که برای دیگران کاح ظلم و ستم فراهم ساخته برای کشاورزان و دهقانان و کارگران و بیکاران ایرانی عدالت اجتماعی بوجود آورد

۴) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - تأمل بفرمائید آقای کاشانی یک پیشنهائی رسیده برای اینکه جلسات صبح و عصر باشد امروز که شب از بعین است و مقتضی نیست که عصر جلسه بشود روز سه شنبه اگر مورد لزوم پیدا کرد رأی میگیرم

جلسه را فعلاً ختم میکنیم دنباله فرمایشات آقای کاشانی میماند برای جلسه بعد روز سه شنبه ساعت هشت و نیم صبح آقایان توجه بفرمائید که سراسر تشریف بیاورید

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

رضاحکمت